

mgr Małgorzata Meissner
koordynator ds. doradztwa metodycznego
Warszawskie Centrum Innowacji
Edukacyjno–Społecznych i Szkoleń
ul. Stara 4
00–231 Warszawa

Warszawa, 31 sierpnia 2012 r.

Opinia metodyczna
o programie nauczania „Wiedza o społeczeństwie”,
zakres podstawowy, szkoła ponadgimnazjalna,
autorstwa Barbary Freier–Pniok i Macieja Fica,
wydawnictwa SOP Oświatowiec Toruń

Program jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego (Dz. U. 2009 Nr 4, poz. 17) oraz spełnia wymogi rozporządzenia MEN w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego programów nauczania (Dz. U. z 3.07.2012 poz. 752).

Podstawą sformułowania opinii była analiza: programu nauczania – konstrukcji, zawartego materiału nauczania, rozkładu zajęć programowych oraz realizacji podstawy programowej i porównanie ich zawartości z rozporządzeniami MEN.

Zgodność z rozporządzeniem o programach nauczania

Opiniowany program nauczania ogólnego obejmuje IV etap edukacyjny przedmiotu wiedza o społeczeństwie, którego uczniowie obligatoryjnie uczą się w zakresie podstawowym w pierwszej klasie szkoły ponadgimnazjalnej.

Zawiera opis celów kształcenia i zadań edukacyjnych zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego. Posiada zapis szczegółowych celów kształcenia i wychowania. Stawia na kształtowanie wśród uczniów umiejętności indywidualnych związanych z postawą obywatelską i społeczną, odpowiedzialności i poczucia więzi ze wspólnotą lokalną, wrażliwości społecznej i tolerancji.

Zawarte treści są **zgodne z zapisem podstawy programowej**.

Program opisuje procedury osiągania celów kształcenia, umożliwiające indywidualizację pracy w zależności od potrzeb i możliwości uczniów, a także warunków, w jakich program będzie realizowany. Przedstawia założone osiągnięcia ucznia uwzględniające zapis w podstawie programowej kształcenia ogólnego – opis założonych osiągnięć ucznia będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów.

W programie znalazły się przykładowe metody, które mogą być stosowane w nauczaniu przedmiotu wiedza i społeczeństwo w IV etapie edukacyjnym. Autorzy przewidują różnorodność działań nauczycielskich. Pamiętając o metodach aktywizujących (debata „za i przeciw”, analiza SWOT, analiza przypadków, metaplan, drama), wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnej (m.in. metoda WebQuest), oraz przewidując – szczegółowo opisany – projekt edukacyjny, założyli także stosowanie tradycyjnych sposobów przekazywania wiedzy (wykładu).

W interesujący i twórczy sposób przedstawili procedury sprawdzania osiągnięć uczniów. Zaakcentowali wielowymiarowość oceny szkolnej, która właśnie w przedmiocie wiedza o społeczeństwie powinna uwzględniać kilka elementów – wiedzę i umiejętności, postępy ucznia oraz jego wkład w pracę. W propozycjach kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia autorzy wskazują na różne obszary oceny szkolnej.

Autorzy zadbali także o uwzględnienie w programie osiągnięć i umiejętności ponadprzedmiotowych, tak istotnych w nauczaniu tego przedmiotu. Umiejętności planowania i organizacji, efektywne współdziałanie i praca zespołowa, twórcze rozwiązywanie problemów czy poszukiwanie i selekcja informacji to także umiejętności niezbędne w życiu pozaszkolnym.

Program jest poprawny pod względem merytorycznym i dydaktycznym, przejrzysty i napisany zrozumiałym językiem. Ma czytelny układ.

Zgodność z podstawą programową

Program zawiera **wszystkie treści podstawy programowej**. Został skorelowany z podręcznikiem „Wiedza o społeczeństwie” autorstwa K. Fic, M. Fica i L. Krzyżanowskiego. Materiał nauczania rozpisano w sześciu działach tematycznych: *Młody obywatel w urzędzie*,

Prawo i sądy, Bezpieczeństwo, Edukacja i praca w Polsce i Unii Europejskiej, Prawa człowieka, Ochrona praw i wolności. Te z kolei zapisano w 27 jednostkach lekcyjnych, a każda ma rozpisane zagadnienia, jakie powinny być uwzględnione w trakcie ich realizacji. Zaproponowane tematy jednostek lekcyjnych mogą służyć nauczycielowi jako gotowy zapis tematu, ale mogą być także inspiracją do modyfikacji lub dostosowania do możliwości uczniów.

Treści nauczania są praktycznie uporządkowane. Tak zapisany program oraz zapisy w podstawie programowej w formie czasowników operacyjnych wspomagają nauczyciela w przygotowaniu własnego planu pracy dostosowanego do możliwości swoich uczniów.

Wiedza o społeczeństwie w pierwszej klasie szkoły ponadgimnazjalnej zdominowana jest przez praktyczną wiedzę potrzebną do funkcjonowania w społeczeństwie i ma za zadanie wykreowanie u uczniów postawy aktywnego obywatela. Program autorstwa Barbary Freier-Pniok i Macieja Fica wspomaga nauczyciela w realizacji celów kształcenia, wychowania i osiągnięć wiedzy, założonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego i przewidzianych dla przedmiotu wiedza o społeczeństwie.

Autorzy programu są osobami z wieloletnim doświadczeniem dydaktycznym, co gwarantuje solidne i rzetelne opracowanie. Program jest przygotowany na dobrym poziomie merytorycznym i dydaktycznym.

mgr Małgorzata Meissner